

завжди підкріплені потенційними фінансовими можливостями погашення зовнішнього боргу;

- ускладнюються умови використання кредитних ресурсів внаслідок внутрішньої економічної та соціальної нестабільності в країні, виникає недовіра окремих іноземних банків-кредиторів до кредитоспроможності позичальників. Низький економічний потенціал України призвів до того, що кредитний рейтинг нашої країни значно знизився. Сьогодні Україна належить до групи країн з високим кредитним ризиком;

- іноземні кредити часто використовуються в Україні вкрай неефективно. До того ж так званий економічний романтизм наших економічних агентів призвів до невиправдано оптимістичних прогнозів розвитку економіки. Тому її потенційні можливості були надто переоцінені, а кредитів було залучено більше, ніж держава реально може обслужити. Нині наша держава змушена обслуговувати свій зовнішній борг частково за рахунок кредитів МВФ. Але погашати кредити за рахунок нових кредитів це річ неприпустима, яка загрожує остаточним банкрутством держави.

Складна ситуація у валютно-фінансовій сфері, в якій нині опинилась Україна, пов'язана передусім з невираженою політикою у зовнішньоекономічній сфері, недосконалістю законодавства та нормативних актів щодо валютного контролю і повернення валютної виручки. Гнучкішою має бути політика держави щодо протекціонізму та лібералізму у валютному регулюванні. До протекціоністських заходів можна віднести таку форму прямого втручання держави у валютну сферу, як валютні обмеження.

Ринок євровалют є центральною ланкою сучасного світового ринку позичкових капіталів. Потреби підприємств, інвесторів та навіть деяких країн Європи в капіталі спричинилися до виникнення в середині 1950-х років у Західній Європі ринку євродолара. Формування ринку євродолара було викликано поєднанням таких факторів: пропозицією розміщення доларів поза США; попитом на долари в Європі; американською регламентацією, що ускладнювала операції, які проводилися в США, порівняно з операціями вільного ринку; прагненням банків знайти механізм фінансування міжнародних операцій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барановський О. Валютна безпека / Вісник НБУ. – № 8, 2003.
2. Кабанець О. Еволюція валютного регулювання//Вісник податкової служби України. – 2001. – № 13. С. 62–63.
3. Кабанець О.І. Валютне регулювання та контроль в Україні. – Донецьк: Донеччина, 2000. – 224 с
4. Михайличенко С. Проблеми та перспективи валютно-курсової політики в Україні / Вісник НБУ. – № 2, 2000.
5. Міжнародні валютно-кредитні відносини. / За ред. А. С. Філіпенка. – К., 2012.
6. Національний банк і грошово-кредитна політика: Підручник – за ред. А. М. Мороза. – К.:КНЕУ, 2009. – 368 с

КАТЕРИНА ДЗЕМІНСЬКА
Науковий керівник:
к.е.н., доцент Уніят А. В.

ЕКОНОМІЧНА ВІДКРИТІСТЬ США ТА УКРАЇНИ

Важливою ознакою глобальної економіки є те, що завдяки своїй ринковій природі вона є відкритою системою. Загальний рівень відкритості міжнародної економічної системи визначається ступенем відкритості її підсистем та суб'єктів – національних економік, регіональних об'єднань, транснаціональних корпорацій, міжнародних економічних організацій. Значне зростання рівня відкритості міжнародної економіки забезпечується протягом декількох останніх десятиліть послідовним переходом багатьох національних

господарських систем до економіки відкритого типу, значною мірою орієнтованої на зовнішні ринки. Відкрита економіка, яка є цілісним господарсько-економічним комплексом, який вільно взаємодіє із світовим ринком на підґрунті міжнародного поділу праці, є умовою успішного розвитку зовнішньоторговельної співпраці між країнами на основі поглиблення спільного підприємництва, організації зон вільної торгівлі, ефективного використання порівняльних переваг.

Разом з суттєвими перевагами відкритість економічної системи може призводити до формування нових небезпек на макроекономічному рівні, передусім пов'язаними із підвищенням впливу зовнішніх процесів на національну економіку. Саме тому проблема відкритості економіки країни тісно пов'язана з проблемою втручання держави у зовнішньоекономічну сферу, однією із головних цілей якої має стати забезпечення рівня відкритості внутрішнього ринку країни щодо іноземного капіталу, технологій, товарів і послуг на зваженому рівні.

Основним напрямом зовнішньоторговельної політики трансформаційного типу стала лібералізації зовнішньоторговельної діяльності, яка проявлялася у послідовному знятті обмежень приходу іноземного капіталу на вітчизняні ринки. Така політика була покликана нормалізувати внутрішній споживчий ринок, запустити ринкові механізми, прискорити структурну перебудову економіки.

Аналізуючи США та України можна спостерігати наступні показники, щодо ВВП (ПКС) на 2014 р. то на душу населення вони становлять відповідно \$54,800 (19-е місце в світовому рейтингу) та \$8 200 (139-е). Щодо, повного показника ВВП (ПКС) то він становить відповідно \$17.46 трлн. (3) та \$373,1 млрд. (49).

Характеризуючи відкритість економіки США та України можна побачити наступне. Відсоток експортної квоти України перевищує США в більш ніж три рази (на 2013 р.: США – 13,6%; Україна – 45,5%). Імпортна квота має схожу тенденцію (на 2013 р.: США – 16,4%; Україна – 54,2%). Щодо, відсотка зовнішньоторговельної квоти на 2013 р., то в США він становить 30,0%, а в Україні 99,7%.

Проаналізувавши показники руху міжнародного капіталу на 2013 р. можна побачити, що обсяг інвестицій з країни (його співвідношення з ВВП) в США становить 250, а в Україні – 30, а обсяг іноземних інвестицій в країну (його співвідношення з ВВП) в США – 140, в Україні – 210. Щодо, співвідношення обсягів інвестицій країни за кордоном та іноземних інвестицій в країні можна спостерігати перевищення США над Україною в показниках майже в 13 разів (США – 1,79; Україна – 0,14).

Аналізуючи індекс економічної свободи за період з 2013 р. по 2015 р., можна побачити покращення в показниках США (на 2013 р. – 76,0 (10-е місце в світовому рейтингу); на 2014 р. – 75,5 (12); на 2015 р. – 76,2 (12)), в цей же час в Україні спостерігається погіршення (на 2013 р. – 46,3 (161); на 2014 р. – 49,3 (155); на 2015 р. – 46,9 (161)).

Загальні тенденції індексу економічної свободи США та України в порівнянні з середнім показником, можна побачити нижче на мал. 1.

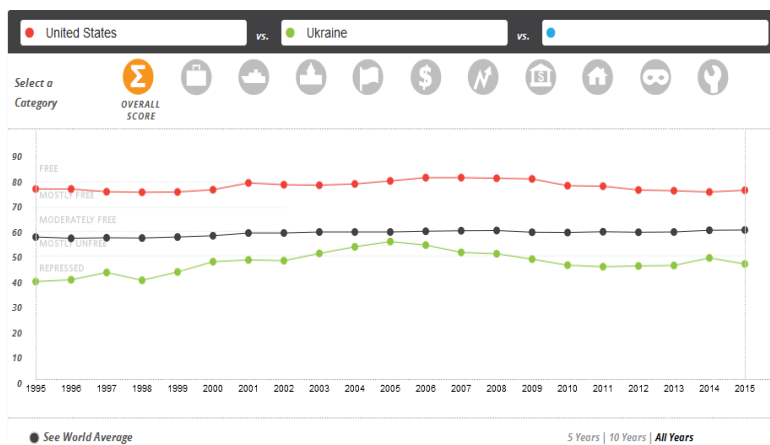

Рис. 1 Індекс економічної свободи

Вперше політика відкритої економіки була проголошена (швидше як лозунг, а не як концепція) Сполученими Штатами Америки безпосередньо після Другої світової війни. Така політика відіграла безумовно позитивну роль для країн-лідерів, а саме для національної економіки США – єдиної країни, яка вийшла економічно зміцнілою після Другої світової війни, коли виникла потреба розширення ринків. Досить влучне її визначення дав французький економіст Мішель Пейло: "Відкритість, свобода торгівлі – це найсприятливіше правило гри для лідируючої економіки".

Та враховуючи останні дані, ми можемо спостерігати відкриту економіку США, що тримає сталі позитивні місця в рейтингу в порівнянні з іншими країнами світу.

Щодо, України, то до проблеми підвищення відкритості економіки України, слід підходити зважено, враховуючи незавершеність структурної перебудови економіки та недостатній рівень розвитку внутрішнього ринку та ринкової інфраструктури. Інтеграція української економіки в світову може бути ефективною лише за умови досягнення значного рівня загальної конкурентоспроможності України, всіх її господарюючих суб'єктів, а також продукції, яка виробляється на зовнішньому та внутрішньому ринках.

ОЛЬГА ЗОЗУЛЯК

ДЕРЖАВНА МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Причини міграції зазвичай пов'язані з функціонуванням ринку праці або викликані зовнішніми факторами, проте наслідки міграції відображаються на ринку праці. До головних причин міграції населення варто віднести економічні та соціальні, які часто важко розділити. Переважаючими на сучасному етапі є міграційні потоки з країн, що розвиваються в економічно розвинені країни. Теорії міжнародної міграції поділяються на дві групи: 1) ті, що зосереджуються на наукових пошуках першопричин міграції на мікрорівні (особи, сім'ї, домогосподарства); 2) ті, що розглядають механізми міграції на макрорівні, де центром уваги стає суспільство загалом, держава або світове співтовариство і відносини між суб'єктами світової економіки та політики. Найбільш популярними теоретичними моделями пояснення міграції є неокласична макроекономіка, неокласична мікроекономіка, нова економіка міграції, теорія сегментованого ринку праці, теорія світових систем, теорії соціального капіталу та сукупних причинно-наслідкових моделей. Міграційні процеси регулюються на двох рівнях – національному і міжнародному. Норми міжнародного права з питань міграційної політики, можна поділити на дві групи: 1) універсальні міжнародні норми, які стосуються безпосередньо прав людини, мають загальний характер та відносно пов'язані з міграційними процесами; 2) універсальні норми міжнародного права спеціального характеру, які безпосередньо стосуються міграційних процесів. Країни ратифікуючи міжнародні конвенції, що регламентують процес трудової міграції, визнають пріоритети міжнародного права над національним законодавством. Це має важливе значення як для самої країни, з точки зору її інтеграції у світове співтовариство, так і для мігрантів, чий права закордоном потребують захисту [1; 3].

Високий рівень зайнятості є головним елементом розв'язання найбільш нагальних національних проблем, таких як, старіння населення, стабільність пенсійного забезпечення, конкурентоспроможність чи соціальна єдність. Роль соціальних партнерів у реалізації стратегії зайнятості є вирішальною. Вони несуть головну відповідальність за проведення модернізації методів організації праці. Європа залишається основним регіоном, що приймає міжнародних іммігрантів, а ті, в свою чергу, пом'якшують наслідки старіння її власного населення. На Європу та Азію припадає майже дві третини всіх міжнародних мігрантів світу. Масштаби міграції в межах Євросоюзу не такі величезні, як про це прийнято думати. Міграція з Східної Європи в Західну серйозно скоротилася з початком економічної кризи в 2008 році. Європейська Комісія наполегливо відстоює принцип безперешкодного переміщення осіб, заохочує місцеву владу до обміну позитивним досвідом та практичними